Ilustració Catalana

REVISTA SETMANAL ILUSTRADA

Any XII BARCELONA 13 SEPTEMBRE 1914 N.º 588

EN RAFEL DE CASANOVA

ESTATUA EN BRONZE PER R. NOVAS, QU'AB MOTIU DEL SEGÓN CENTENARI DE LA PÈRDUA DE LES LLIBERTATS CATALANES, HA ESTAT TRASLADADA DEL SALÓ DE SANT JOAN A LA RONDA DE SANT PERE, ENCREUAMENT AB LO CARRER D'ALI-BEY, LLOCH AHONT SE SUPOSA CAYGUÉ FERIT EN DEFENSA DE LA CIUTAT, L'HEROYCH CONCELLER EN CAP DE BARCELONA

REDIVIVA

SEGLE XVIII -- SEGLE XX

L'Infern dictà la mort de Catalunya
y'l butxí que trià per torturarla
fou Felip Quint. Un furt li donà un trono
y al volguè' esse'aclamat com rey d'Espanya,
si Castella'l rebé genolls en terra,
Catalunya'l llençà ab los punys enlayre,
puix ses arts descobrint, sentintse lliure,
rebutjà a qui venia a ferla esclava.

Felip Quint, encès d'ira per l'afronta
a l'Infern invocà clamant venjança.
y l'Infern li digué: — Jo la corona
mantindré en lo teu front y en ta niçaga,
mes aqueix manament has de complirme:
destruhèix a la patria catalana;
ton avi començà, tu acàba l'obra:
esquartérala be, sa testa escàfa,
ses llibertats, torment per mi, destroça,
de sa historia esquexada'ls fulls escàmpa.
Jo t'aydaré ab exèrcits coratjosos
de capitans sens cor y sense entranyes,
jo't donaré tots mos enginys de guerra,
lo teu triomf serà'l meu. Avant, afànyat! —

Núvols farcits de llamps que Felip crida
son les legions que treu d'Espanya y França
y que cauen damunt de Catalunya
esmicolantho tot, cremant vilatges
y de cada ciutat fentne una runa
y de cada masia una fossana.
Be n'ixen prou de braus a delmà'ls rengles
de l'injust opressor, mes l'ona avança
d'aquell mar de soldats que va engolintse
les afraus ja de sanch ben amarades,
assessinant al pas infants y dònes
y als patriotes fidels penjant pels arbres
mentre'ls camps arranats la fam extenen
per l'erma terra axuta y desolada.

Mes no hi fa rès. La heroyca Barcelona
als estols infernals vol plantar cara;
ab sanch guanyà ses llibertats; al pèrdreles
ni sa sanch s'ha aygualit ni ha d'estalviarla.
Pobra ciutat! Mirèula sola y verna;
en son martiri llarch tots la dexaren,
fugiren sos aliats, mentint promeses
ingrat l'abandonà'l rey Carles d'Austria,
y en sa passió crudel y dolorosa
fins fills caragirats li desertaren.

Opresa per estret cèrcol de ferro,
sola contra tothom, desamparada,
debades gira al cel los ulls plorosos
invocant sos Patrons... sos Patrons callen.
Cels y terra són sorts. Y'l foch y'l bronzo
esportellen sos murs, tomben ses cases,
y les torres s'esfondren, y dels temples
les altes naus sagrades s'esvoranquen
y ja'ls munts de cadavres li sobrixen
dels fossars a la terra reinflada.

La mort per tot arreu. La Coronela
quan ja pert sos baluarts, a pit nú avança;
per més d'un any ha deturat sens treva
l'orgullosa embranzida galo-hispana,
may en lo món la llibertat d'un poble
s'ha defensat ab més brahó y coratge.
Milenars d'invasors cauen per sempre,
mes ay! que'l raig del plom també fa caure
dels defensors les últimes rengleres
com espigues de blat la calamarsa.
Y al retruny dels canons de nous exèrcits
s'ha llençat a la lluyta temeraria
lo darrer Conceller que, abans de veure
com l'infamia oprimeix la santa patria,
vessa sa sanch sobre'l penó de gloria,
per primer cop vençut, de Santa Eularia!

L'Infern vencé. Ja esclava es Catalunya;
ja ses lleys seculars són trepitjades;
perdre sa llibertat perdre es la vida;
bort de Berwick, ja pots venì'a enterrarla!
Mes Felip no'n té prou. Sa ira cobeja
dels catalans exterminar la raça,
y dona ordres crudels. «Axequèu forques,
pengèuhi a qui als vençuts gosi sols plànyer,
a qui mon nom no honori desterrèulo,
prenèu sos bens, enderroquèu sa casa;
ab una formidable Ciutadela
dexèu a Barcelona agarrotada
y aparièu dogals, feu que sols regnin
la destrucció, l'esglay y la venjança!»
Crudels són los ministres com son mestre
y a l'aquietar la terra catalana
ab la pau de les tombes Felip deya:
«Ara sí, ara so'l rey de tota Espanya!»

* * *

¿Qui ha dit que no escoltareu vostre poble,
Verge de les Mercès, la generala,
y vosaltres, sants fills de Barcelona,
Sevé', Olaguer, Madrona, invicta Eularia?
¡Oh, sí! que al recullir la pobra víctima,
ungintli'l front ab un suavissim bàlsam,
sos ulls clogueren ab dormida dolça
y en mig d'un tènue vel l'abrigallareu
y als enemichs la fereu invisible
mentres que tot refentla y revifantla
son cor ab noves forces encengueren
y ab nous esclats de vida l'animareu.

Dos segles han passat. Ja ni les cendres
resten dels que ab tant odi's guerrejaren;
fins l'execrat Felip la gent oblida,
mes Catalunya viu més gran encara.
Ella s'ha redreçat, sentintse forta,
les santes eynes del Treball abraça
y, sa tasca emprenent, lo que eren runes
torna en palaus que encisen les mirades,
dels forts d'oprobi'n fa jardins, ses viles
son ciutats que s'enfilen y s'axamplen,
ruschs brunzidors d'abelles que feyncgen
són los tallers y'ls obradors y fàbriques,
los camps son poms de flors, la mar inquieta
porta ses naus a tots los ports y platges,
y un ferm desig de vida y de grandesa
bull en lo front de tota sa gentada
qu'estrets y esquifits troba tots los límits
y ab frenètich impuls de triomf avança.
Vostre recort aqueix impuls excita,
hèroes cayguts en èpiques jornades,
puix li dieu que quan sab caure un poble
moren los fills però no pas la mare,
qu'ella es feconda y ab nous raigs de gloria
enriqueix l'esperit de son llinatge.

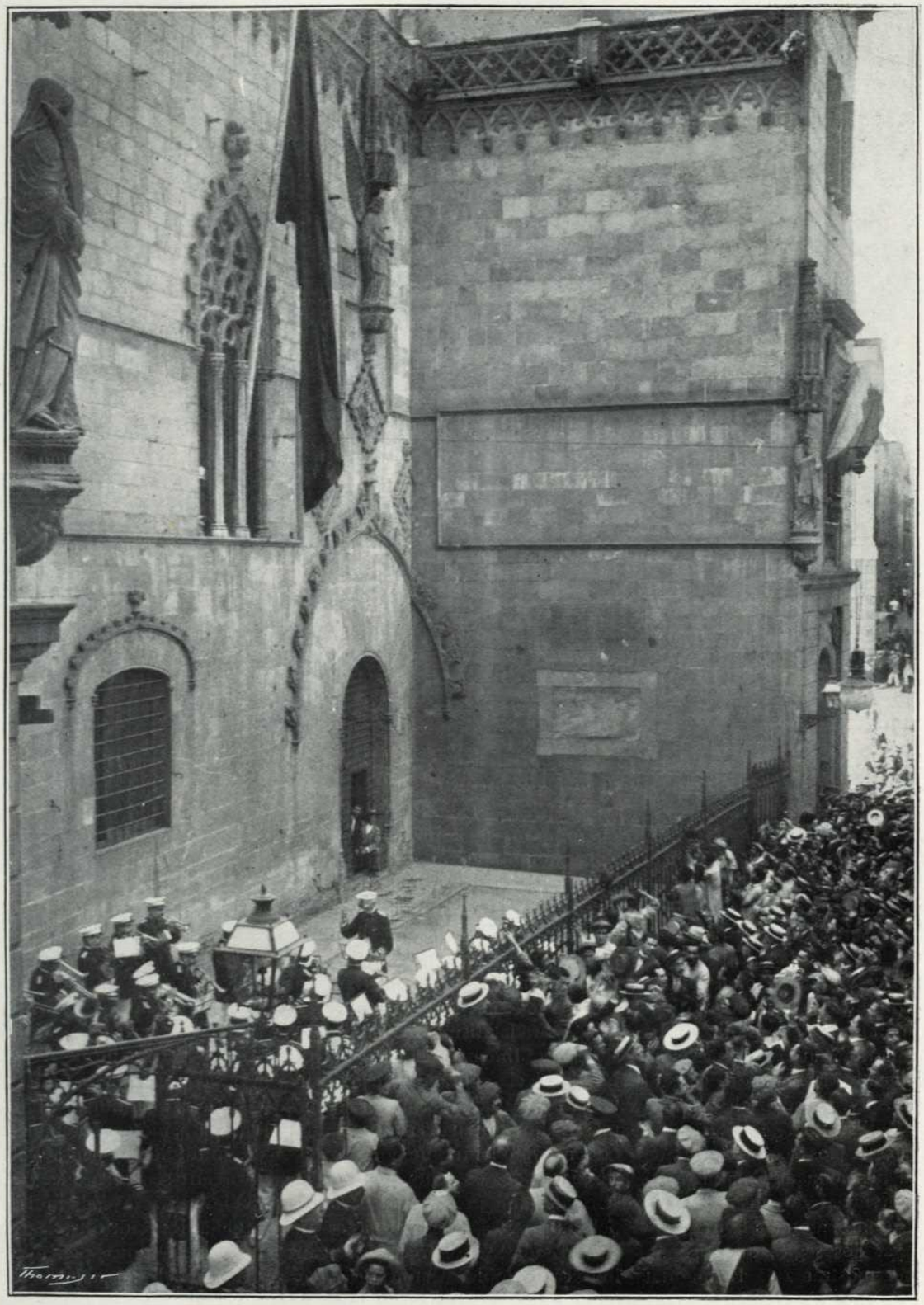
L'ombra del rey Felip en son sepulcre
no dorm pas en repòs. Y conturbada
per mals pressentiments, a Catalunya
vol arribar per los espays filtrantse
per saber si sa raça es ja extingida
y de sa antiga patria n'hi hà cap rastre.
Al serhi un gemech llença de rancunia,
y al vèurela refeta y sublimada
«¡Maledicció! jo vaig segarli'ls braços
y'ls té més forts que abans», plorant exclama
«¿Qui li ha donat aquexa vida nova?
¿de qui ha après lo poder de fer miracles?»
Y escolta atentament, y quan escolta,
li sent la veu, sa dolça veu que canta,
sa veu que es tan valenta com tranquila
y serenors a son voltant escampa.
«¡Prodigi extrany! jo li arrenqui la llengua
y més que abans es clara y ressonanta;
jo no la vull sentir com ara vibra,
me fan por los seus cants tant com ses armes!»

L'ombra del rey Felip esporuguida
s'encamina als abims «Infern, ampàram!
jo vinch de Catalunya; la meva obra
de destrucció l'ha fet més rica encara!
Jo l'he vista per rara maravella
de sos martiris treuren nou coratge;
la creya morta y creix per ferme befa,
creix sa gent més que abans dèu, cent vegades;
avençant sempre ab ideals somniosos
será lliure altre cop?» L'Infern li parla:
«No tinguis por, la seva renaxença
sos propis fills han de desfer y abatre.
Jo'ls he enviat aposta la Discordia:
ells ab ells s'injurien y combaten;
fraccionats en partits y en banderies
les enveges y l'odi'ls aclaparen.
Mes, ay! si un dia'ls catalans s'unissen
per conquerir sos drets, ab fè acoblantse,
sota'l penó payral rès hi podriem
ni jo ni tu ni'ls teus més que rebatrens
vensuts en lo torment, y Catalunya
sa Llibertat veuria recobrada,
senyorejant per sempre en mig dels pobles
gran, poderosa, resplandent, triomfanta!»

J. FRANQUESA Y GOMIS.

L'ONZE DE SETEMBRE A BARCELONA

LA BANDERA CATALANA AL FRONTIS GOTICH DE CASA LA CIUTAT

L'aspecte qu'oferien aquells carrers l'instant en que va mostrarse al poble, içada per l'Arcalde de la ciutat, la bandera catalana qu'acabava d'entregarli la patriòtica «Associació Autonomista de Dependents del Comers y de la Industria» en nom dels que contribuhiren a la suscripció pública ab que va costejarse, no es per descrit ab quatre ratlles. Allà tenia més valor lo que's sentia que no'l que's deya. Foren moments d'intensa emoció, d'aquelles qu'ajunten les generacions a través de dos sigles, y dels que'n surt l'ànima del poble més purificada, més potenta, més catalana aquesta vegada, per que's tractava de la bandera de la patria, de la gloriosa bandera de la nostra Catalunya, cada dia més afanyosa de llivertat.

LO MONUMENT A N'EN RAFEL DE CASANOVA EN SON NOU EMPLASSAMENT DE LA RONDA DE SANT PERE, EN LO MOMENT DE COLOCARHI LA CORONA QUE HI VA PORTAR L'AJUNTAMENT DE LA CIUTAT EN CORPORACIÓ, EN CELEBRACIÓ DEL SEGON CENTENARI DEL 11 DESETEMBRE DEL 1714. — (Ballell, f.)

1714 - 1914

ACABEN de complirse dos cents anys que a les muralles del baluart de Sant Pere de Barcelona, queya, ab la bandera de la ciutat als braços y greument ferit, l'invicte Conseller en Cap en Rafel de Casanova, y ab ell, trocejades, les venerandes llibertats de Catalunya.

Dos segles han passat ja desde aquella hecatombe nacional catalana, y's complexen precisament quan s'estan desangrant, en nom també de la santa llibertat dels pobles, una sèrie d'Estats y Nacions que constituhíen fins ara lo més rich y lo més avençat de l'Europa.

Han passat dos segles desde que la nostra ben aymada Catalunya va veures junyida al despotisme centralista dels dominadors de la França y d'Espanya, dos segles que sols han servit per mostrar a la Humanitat present qu'encara's cremen y arrasen pobles, que's mata encara a vells, a dònes y a criatures en nom del dret y de la justicia del vencedor, y qu'encara avuy, en plè segle xx, el dret dels homes y dels pobles es escarnit y trepitjat pel més fort, quan axí plau a les seves conveniencies.

L'amor a la patria que tan bell reflorir ha tingut últimament en tots los pobles beligerants de l'actual guerra europea, se troba coaccionat cada dia més per la obsessió cegament exercida pels principals impulsadors d'aquest estat de barbarie colectiva, qu'hem de creure ha de ser l'últim que's registri si no volem sembrar entre'ls homes bons, de cor noble y de sentiments enlayrats la llevor d'un fatalisme que faci impossible l'assoliment de l'ideal de pau universal, engendradora de la llibertat y de la veritable germanor dels homes. La humanitat del 1914 no hauría de sentir, no hauría de poguer sentir com la de dos cents anys enrera, sense declarar previament perdudes pel seu progrés aquestes dues centuries passades, sense proclamar abans lo fracàs complet de totes les revolucions, de tots los avençaments, de totes les reformes que en nom del progrés de la humanitat, de la civilisació dels pobles y del millorament integral dels homes, han fet les generacions que han deambulat per la terra desde'l 1714 als nostres dies.

No hauríen de ser possibles a hores d'ara les guerres entre pobles, com no's toleren les baralles individuals entre persones *civilisades*, si a aquesta paraula podem donarli avuy la significació que li donavem dos mesos enrera.

L'esgarrifosa conflagració actual ens mostra, entre altres coses, la ineficacia de la educació individual.

La característica individual se modifica ostensiblement al passar a formar part d'una colectivitat, fins al punt de invertirse en alguns cassos. Es necessari educar les multituts, ferles conscientment útils, y axò no's consegueix educant a l'home com a finalitat, sinó com a molècula d'un còs múltiple que pensa y obra colectivament sense l'anulació del particular sentir de cada indivíduu.

Quan les multituts, los pobles, la humanitat tinga plena conciencia del be y del mal, dels drets y debers envers los seus semblants y sàpiguen sentir y pensar y moures colectivament, allavors no seràn possibles les guerres, per que les multituts, los pobles y la humanitat s'oposarà *com un sol home* a la realisació d'actes de selvatgisme com los que ara deshonren als homes... si no s'han dexat enganyar per endavant.

A CA'N CASANOVA DE MOYA

Pensèmhi, nosaltres, los catalans de 1914, al recordar avuy la pèrdua de les nostres llibertats, en la necessitat d'aquesta educació integral del nostre poble com a poble, com a multitut, fent que aprengui y sàpiga anar unit en les hores totes de la seva vida colectiva; en la necessitat imperiosa de ferlo un sèr conscient y dúctil alhora, nó un mecanisme disciplinat y rígit que mata ò's dexa matar ab un estoicisme qu'esborrona, encara qu'ho faci en nom de la seva patria.

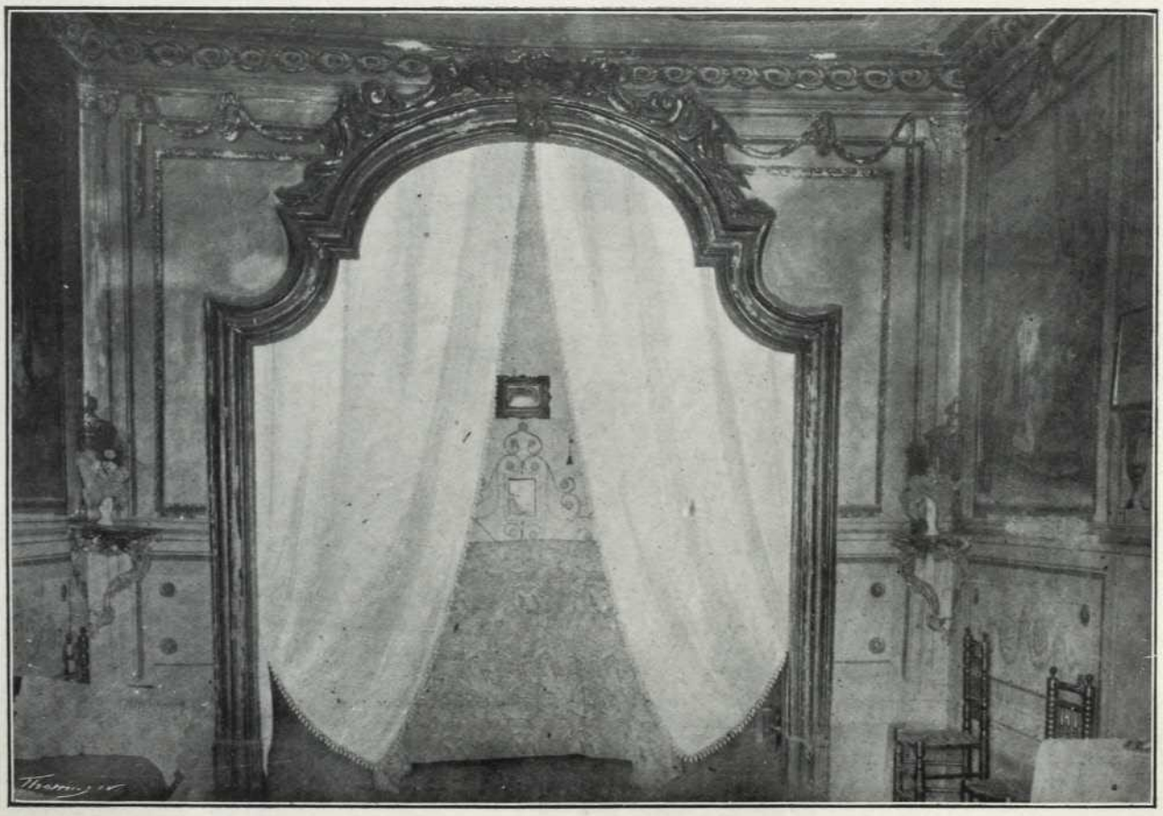
Procurem tots los que de veres guardem en nostre sí sentiments cristians, que jamay haguem de guardar la integritat de la nostra patria ab exposició de la vida propia y de la dels altres; que jamay s'hagin de tornar a veurer en la nostra terra les escenes luctuoses de les qu'aquets dies commemorem lo segon centenari, escenes qu'es repetexen actualment per les terres centrals de l'Europa y que són un escarni a la humanitat y a la memoria del màrtir del Gòlgotha, quals representants a la terra se moren de pena y de vergonya al ferse càrrech de la seva impotencia per aturar la terrible conflagració.

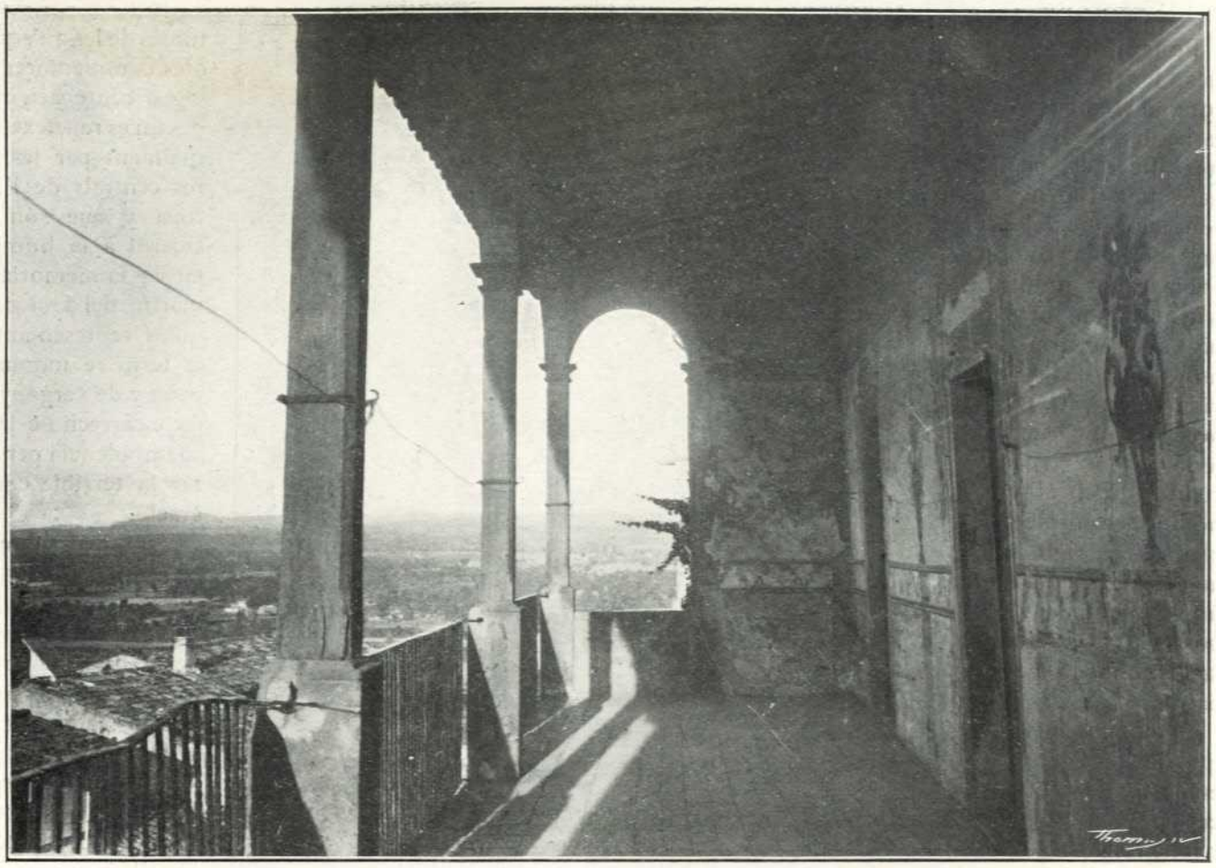
LA CASA PAYRAL D'EN RAFEL DE CASANOVA

Y confiem, sobre tot, en los pobles forts d'ànima; ab tots los que porten dintre aquell llevat que no maten les guerres ni les persecucions; aquell amor a la llengua propia, a les institucions y costums que'ls caracterisen, a la seva historia; aquell amor, en una paraula, a la seva terra, que fa miracles y porta a la gloria ò al sacrifici quan la ocasió's presenta.

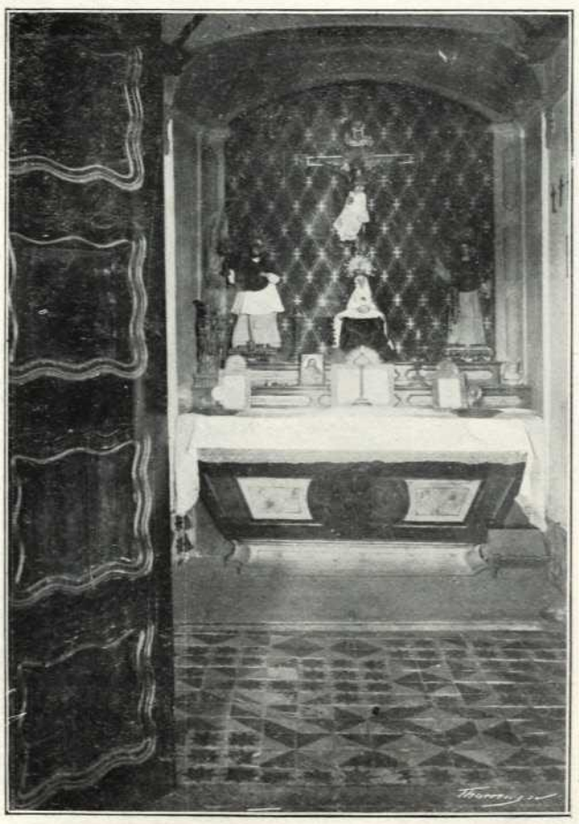
J. ALEMANY Y BORRÀS.

L'ARCOBA HONT SE SUPOSA NASQUÉ L'INVICTE CONCELLER EN CAP DE BARCELONA

GALERÍA DE CAN CASANOVA DE MOYÀ

ORATORI DE LA FAMILIA CASANOVA

(Obradors, f.)

UNA DE LES PINTURES MURALS DE LA CASA DELS CASANOVA

UNA VISITA PASTORAL A NURIA

AFAVORITS per un hermós dia, lliure de aquelles molestoses boyres que tan sovint ens priven dels raigs deliciosos de Febo, tan desitjats en aquestes encontrades, propenses sempre a soportar jornades llargues de pluges quan no de neus y pedregades, sortirem de Ribes acomodats algunsen carruatge y altres en cavalleries, que'ns transportaren al peu de Caralps per un camí-carretera en construcció, presidits per l'Ilustríssim Senyor Bisbe d'Urgell Dr. Benlloch, rodejat entre altres del distingit pintor escenògraf Sr. Junyent, Srs. Recolons y Burés.

Allí la comitiva montà en diferentes cavalgadures, formant llarga filera que's vegé aumentada a l'arribar al poble per els pàrrocos de Ri-

CAMÍ DE CARALPS

LO PRIMER ALTO PEL CAMÍ DE NURIA

CAMÍ DE NURIA

bes y Caralps y a'tres personalitats que volgueren fer honor a la santa visita que realisava nostre benvolgut Prelat, y, amunt sempre, guanyarem prompte l'escabrosa pujada de la Ruyra, ahont ferem alto per fruhir un xich del panorama tan sugestiu que desde aquell lloch se divisa. A la vegada prenguerem aliment y saciarem nostra set ab les salutíferes aygues de la rica font del nom d'aquell paratge que, com totes les d'aquestes montanyes, ara, a l'estiu, com diu el poeta, totes son gelades.

Refets ja ab l'abondancia y varietat de fiambres que l'esplendidesa de la familia Recolons ens havía previngut, emprenguerem de nou el romiatge, deturantnos de tant en tant sols per admirar aquelles poè-

ARRIBADA DEL SENYOR BISBE AL SANTUARI DE NURIA

UN MANELICH

tiques fonsades que's contemplen sota tan espinós camí, principalment desde la Creu dels Assots y desde'l tan anomenat Salt del Sastre, davant per davant de l'encantadora cascata de Fontalba.

L'accidentació del terreno, la munió de riques fonts que s'hi troben, la flora tan immensa com variada d'encisadores flors selvatanes, qual fragancia recrea nostres sentits, ens fa pensar que ja no's troba espectacle més bonich y més poètich en les tan visitades montanyes de Suissa, sols qu'en aquelles l'ascenció se fa més còmoda per la facilitat de vies de comunicació. ¡Llàstima que aquí'l turisme no s'ho prengui ab més empenyo y gestioni l'implantació dels medis d'alleugerar el viatge!

ROSA MORER.

(Acabará).

EL TITÓ, CAÇADOR D'ISSARTS

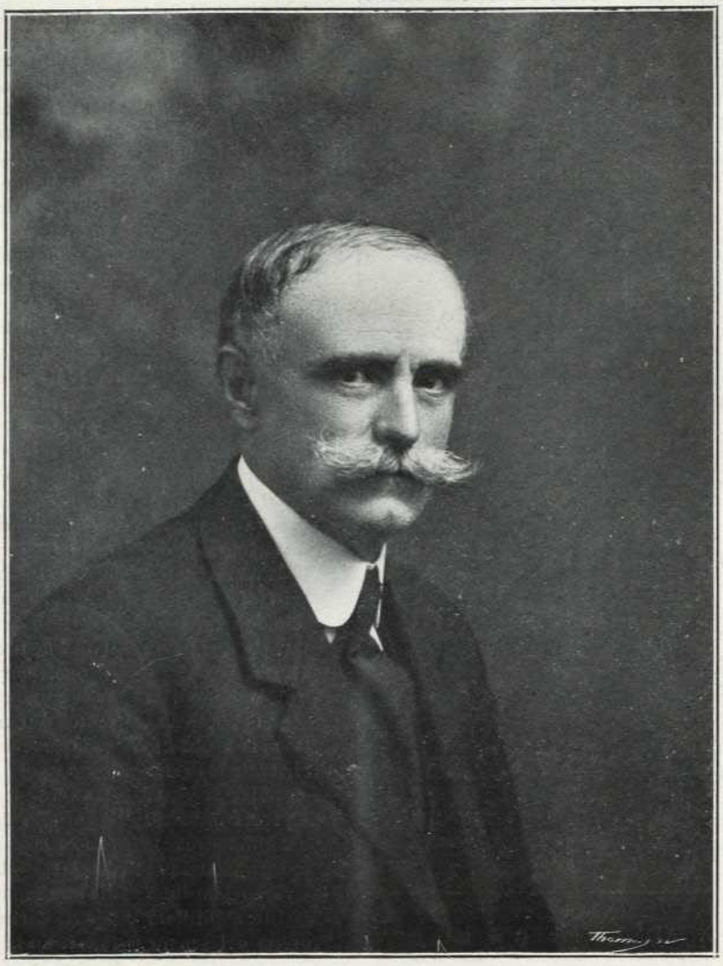
REVISTA

Pensant en París

Les gents no's poden sustraure a l'obsesió de la guerra. Y es comprèn, per quant les conseqüencies ne son sentides arreu del món. Tant els potentats com els pobres passen mals de cap per ferse ab la moneda que necessiten pels seus afers ò per les seves necessitats. Y mentres tant no's veu còm ni quan acabará el conflicte. Els uns diuen que's precipitarà la solució axís qu'els alemanys hagin près París. Si axò ho hà de fer, que'l prenguin d'una vegada, però que no'l destrubexin. La feta de Lovaina no s'ha de repetir a París Ni cal que's repetexi (en el cas que's girin els acontexements), a la capital de l'Imperi germànich, com prometen y semblen desitjar alguns. Nó, nó, nó, que's respecti Berlin, que's respecti París. Tants segles de predicar cultura, ens priven de repetir ab les capitals modernes la feta dels barbres ab les antigues. Els estols del Nort saquejaren Roma y avuy encara'ls en execrem. Els estols qu'ara fessin una tasca semblant a París, a Berlín ò a Londres, foren execrats d'aquí vint segles. Y axò no han de voler que succehexi cap de les potencies beligerants.

Per ara el perill més imminent, si es que un hom pot fiarse de les informacions, el passa París; París, qu'es vostre y nostre y de tothom, car tothom que hi passa ò hi cojorna en temps normal s'hi sent a casa seva; París, qu'es la ciutat més armònicament construida que hi pugui haver; París, hont cada edifici, cada pedra, cada planta sembla posada al lloch precís hont l'ha colocat el geni misteriós de l'armonía; París, tan modern y tan tradicional, tan alegre y tan burgès, tan viciós, segons diuen uns y tan virtuós, segons sostenen altres, ab tanta rahó segurament com els uns; París amable, París rich en museus y universitats y altres centres d'estudi y de cultura... No pot esser que's destruexi París. Fora una ofensa a tot el món.

El clam axecat per la feta de Lovaina serà prou, ben segur, per aturar la mà de qui ho intentés. Encara que, fora tan extraordinaria la cosa, qu'el mateix geni que dirigeix els destins de la Germania aturaría l'embranzida dels exèrcits y apagaría la teya destructora. L'espectre de Gœthe s'axecaría potent entre la ciutat que tant estimà y la patria que tant s'honora d'haverlo donat al món.

DON JOSEPH COMEZ DEL CASTILLO Y MANZANEDO
SECRETARI DEL AJUNTAMENT DE BARCELONA
† A AQUESTA CIUTAT LO DIA 7 DEL CORRENT — (Areñas. f.)

Pensant en Barcelona

París es una ensenyança perenne per els constructors de ciutats. Tant de bò que tots els que tenen que veure ab l'impuls que porta la nostra — regidors, arquitecses, autoritats de tota mena y adhuch els ciutadans tots — hi haguessin pogut fer una estada per encomanarsen el sentit de les perspectives y de les proporcions y del gust, y aplicarlo — no estargirlo vilment — a les nostres cases y a les nostres vies, sense férleshi perdre'l caràcter de *nostres*.

Perque ara a Barcelona hi hà — ò hi gagué abans que la conflagració europea repercutís en el nostre estat econòmich — una febre de construir y de millorar l'aspecte de les nostres vies ciutadanes. Però les gents se dexen dur per la febre y axò a vegades els porta a desvariejar. D'aquí ve que al costat de cases armòniques y de palaus esbelts, s'axequin adefessis intolerables, de gust infecte y de bàrbares proporcions; d'aquí ve que, certs aditaments ab que s'engalanen certes cases de nova construcció, excitin, més que'l sentiment admiratiu, el del ridicol. Arribem ja a tenir cases còmiques. La caricatura en l'art de construir: veusaquí una cosa que ningú podía esperàrsela. Y, no obstant, ja hi som.

Per fortuna, al costat d'ella tenim l'arquitectura seriosa, en la qual se segueix una tradició de bella estructura y de esbeltesa. Y nosaltres vo lem creure que a no trigar gayres anys la tradició del bon gust que se haurà establert farà impossible la construcció d'immobles afrosos com alguns qu'ara'n tenim. Els quals desentonaràn en tanta de manera, que per necessitat hauràn de restaurarse ò de reconstruhirse.

Prou y massa que'n tenim ab l'arquitectura cinematogràfica per que s'hagi d'extendre el mal gust a les altres construccions.

Necrològica

Després de llarga y penosa malaltía, dexà d'existir el que fou digne secretari general de lo Excelentíssim Ajuntament d'aquesta ciutat, en Joseph Gómez del Castillo y Manzanedo, nat a Almendralejo (Badajoz) lo 26 d'Abril del 1857.

La mort del senyor Gómez del Castillo ha estat molt sentida per tots quants havíen tingut ocasió de tractarlo. La seva reconeguda y may desmentida cultura, la seva probada integritat y'l dó de gents que'l distingíen li conquistaren un veritable renom que l'ha acompanyat fins al sepulcre.

En lo bat-y-bull municipal que ve regnant de molts anys a Casa la Ciutat, ell fou sempre la inteligencia serena que guià a l'Ajuntament en los moments més difícils per que han passat les Corporacions municipals. Tots, alcaldes y regidors, respectaven en lo senyor Gómez del Castillo a l'home lleal y de capacitat reconeguda. Jamay va dirse que manqués a la rectitut de ses intencions per plaure a les influencies predominants a l'Ajuntament. Aquest es lo millor elogi que pot ferse d'aquest home qu'acaba de baxar a la tomba.

Pel Juny del 82 guanyà per oposició una plaça d'Oficial segon a Casa la Ciutat y pel Novembre del 90 ascendía a quefe de Negociat de la secció d'Ensanxe. Pel Mars del 95 guanyà en concurs públich lo càrrech de

Entre'ls elixirs mil un sol n'hi hà
que persisteix sense força y sense enganys.
Tota Espanya, fa més de quarant'any
que'l gran LICOR DEL POLO consúm ja.

VILAFRANCA DEL PANADÉS. - MOMENT DE ISAR LA BANDERA CATALANA A LA CASA DE LA CIUTAT — (Ballell, f.)

Secretari General que ha vingut desempenyant fins ara.

Nosaltres nos associem al general sentiment que ha produhit la seva mort y enviem a sa familia'l nostre més sentit pèsam.

D'Espectacles

La novetat de la setmana es la renovació al teatre... de Novetats de la companyía d'*atraccions* qu'ha convertit aquell local en una mena de *music-hall* permanent. Per cert que algún dels números qu'ara hi actuen es, dintre del seu genre, realment notable. Hi hà, per exemple, dos acròbates còmichs, anglesos ò d'escola anglesa, que són d'allò més escayents. Nosaltres no'n recordem qu'hagin fet gala d'una major precisió en tots els seus exercicis, als quals comuniquen un sabor caricaturesch que desencadena la rialla de tot el públich tant com dura el treball.

Les altres novetats son, potser, poch variades: ballarines y ballarins, *tonadilleres* y coblejadores major ò menor gracia, entre les quals figura ara com estrella la Pastora Imperio, realment notable per la finor ab que sab vestir la gitanería.

Y ja no hi hà altra noticia *teatral* per donar, fòra que continuen com la setmana passada.

Ciclisme

Organisat per lo Sport Ciclista Català, se celebrarà aquest matí una excursió; sortirà a les sis y mitja del matí de la plaça Universitat y's dirigirà a Horta.

A la Font d'en Fargas tindrà lloch la proba ciclista, consistent en pujar la costa a la distancia de un kilòmetre. Se otorgarà al que arribi primer una artística pitillera oferta pel senyor Poeymirou.

Seguidament se farà altra proba, consistent en pujar les escales que conduhexen desde la font fins a la carretera del Carmel, adjudicantse altre premi, ofert també pel senyor Poeymirou al que pugi a l'altura empleant menys temps.

Lawn-Tennis

La barriada de la Salud ab motiu de sa festa major ha efectuat un torneig, en el qual els socis del Club *S.* C. han obtingut els seguents resultats:

R. Morales, guanya a R. Martí, 6 : 1.
J. Massas, a R. Grau, 6 : 4.
J. Astort, a E. Steegmann, 6 : 3.
G. Mendez, a F. Font, W. O.
R. Morales, a J. Massas, 6 : 0.
J. Astort, a G. Mendez, W. O.
Final: R. Morales, a J. Astort, 6 : 0.

Los concursants y públich qu'assistí a presenciar les probes, quedaren complascuts de l'èxit de les matexes y desitjant se repetexin.

Natació

Aquest matí, a les onze, tindràn lloch en la platja del Club de Natació «Barcelona», Banys de Sant Sebastià, els octaus Campionats d'Espanya de velocitat, resistencia y salts, organitzats per lo Club de Natació «Barcelona» y ab la cooperació de l'«Atlhetich». Challenge de la Copa «Banys Solé», any tercer.

Campionat de velocitat, 60 metres. La clasificació serà per temps. — Primer: Objecte d'Art, ofert per el C. N. «Atlhètic». Segón: Medalla de plata, del Club de Natació «Barcelona». Tercer, quart, quint y sisè: Medalles de bronze, del C. N. B.

Campionat de resistencia, 1,500 metres en triàngul. Onze premis a escollir per l'ordre d'arribada. — Objecte d'art, ofert per D. Esteve Candell. — Bastó y paraygues, ofert per D. B. Vilallonga. — Cartera, oferta per D. Ròmul Bosch Catarineu. — Rellotge, ofert per el Club de Natació «Barcelona». — Ploma estilogràfica, per lo Club de Natació «Barcelona». — 2 medalles de plata, del Club de Natació «Barcelona». — 4 medalles de bronze, del C. N. B.

Copa «Banys Solé». Lo nadador que millor se classifiqui en les dues carreres, serà'l detentor durant el present any. La Copa, dèu guanyarse dos anys seguits ò tres alterns, per passar a esser de la propietat definitiva del vencedor. Al que resulti vencedor de les probes del corrent any, el Club de Natació «Barcelona» li otorgarà una medalla de plata. — La primera proba's corregué'l dia 1 de Septembre de 1912, essent guanyada per D. Carles Gränicher, del C. N. «Barcelona». En la segona, celebrada'l dia 21 de Septembre de 1913, no s'adjudicà.

Campionat de salts. Sis premis a escollir per l'ordre de classificació. — Medalla de plata, del Club de Natació «Barcelona». — Tres medalles de bronze, del C. N. «Barcelona». — Objecte, ofert per D. Joan Camps. — Gemelos Toledo, oferts per el Club de Natació «Barcelona».

Match de Water-Polo, entre un equip de l'«Atlhètich», compost per los senyors Mestres, Gaset, R. Candell, E. Candell, E. Mases, Grañó y Vallribera, y un equip del «Barcelona», compost per los senyors Marcel, P. Picornell, Taxonera, Estasen, Quintana, Lloberas y M. Guiu.

En aquets campionats poden pèndrehi part tots los aficionats a la natació. No's sospendràn per causa de mal temps.

Formen el Jurat: President, D. Ròmul Bosch C.; Jutge de sortida, D. Emili Solé; Jutges d'arribada, D. Martí Lloberas y don Emili Salas; Jutges de viratge, D. Cayetà Almirall, D. Joaquim Galaup y D. Martí Serra; Cronometrista, D. Andreu Rodríguez, y Arbrit del Water-Polo, D. Camil Balat

MOSAICHS · E · F · ESCOFET & C
Paviments Unitas
Barcelona
Ronda Sant Pere 8

GRANOLLERS. — COLOCACIÓ DE LA PRIMERA PEDRA PER UN HOSPITAL-ASIL D'INVÀLITS
(Santés, f.)

Publicacions rebudes

JESUCRISTO MEDITADO Y CONTEMPLADO TODOS LOS DÍAS DEL AÑO. Gustau Gili, editor. Barcelona.

La edició castellana d'aquesta notable obra qu'acaba d'editar la casa de Gustau Gili de Barcelona, es de les que's recomanen per sí matexes, no sols per la presentació, sinó per la firma del traductor lo celocíssim escolapi P. Fierro Gasca, que tant té la mà trencada en aquestes materies.

Integren l'obra meditacions sobre'ls misteris de la vida del Salvador y les festes dels Sants, ab dos Retiros per cada mes, seguits d'oracions per la Confessió y Comunió, visites al Santíssim Sagrament, lletanies del Sagrat Cor y de la Santíssima Verge, Oracions de la Missa y Vespres del diumenge, tot replé de la més sòlida y segura doctrina treta directament dels matexos Evangelis, agermanantse ab ella la elevació y la solidesa del pensament ab la major fidelitat de la narració evangèlica, qu'apareix exposada sempre en forma tan viva y penetrant com nova y assequible a totes les inteligencies. No exagerarem a l'afirmar qu'es obra per tots; al llegirla's sent la veu de Jesucrist, que'ns commou ab ses paraules y'ns edifica ab los seus fets y ses sublims ensenyances.

D'ella han parlat ab molt elogi les primeres Autoritats eclessiàstiques y son ja dotze les edicions franceses que en poch temps s'han fet.

No es, donchs, d'extranyar que els tres volums de que consta aquesta obra, hagin merescut los millors elogis.

En junt son 1480 planes de 17 per 11 centímetres que costen 9 pessetes en rústica y 12 relligat en tela inglesa flexible.

EL EVANGELIO Y LAS MADRES, per Enrich Bolo, Pbre., traducció de Dionisi Fierro Gasca, escolapi. Gustau Gili, editor. Barcelona.

Prou conegut es l'autor d'aquest llibre per altres obres que li han senyalat un lloch entre'ls millors expositors de les veritats de la fè. Es, ademés, un dels primers oradors sagrats de la França contemporània.

Un conexement perfecte de les ciencies teològiques, un súbtil domini de la psicología y una eloqüencia àgil, amable, insinuant, un istil curull de bellíssimes imatges que'ns mostren lo cor de la dòna y sobre tot de la mare, ab tots los tresors de sa tendresa y del seu amor.

Aquest llibre està dedicat a la glorificació de la maternitat, no sols desde'l punt de vista humà, sinó teològich y diví, y al descriure les sublims mares de l'Antich y del Nou Testament ab sos dolors y ses esperances, ens demostra que la maternitat ha estat sempre mirada per Deu ab singular predilecció, fins donarnos en María, la Mare del Salvador, lo model portentós y sublim de la maternitat cristiana y de la educació dels fills, a la que dedica uns pàragrafs y especialment en l'últim capítol en el qual se mostra molt interessant.

Es un llibre que's llegeix ab singular interès per la suau y penetrant eloqüencia de l'istil y per la vida y vigor dels quadros que pinta la doct ploma del sacerdot francès. La traducció conserva tota la frescor y l'encant de l'original.

LECTURA POPULAR
BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS
Cada dijous - 10 cèntims

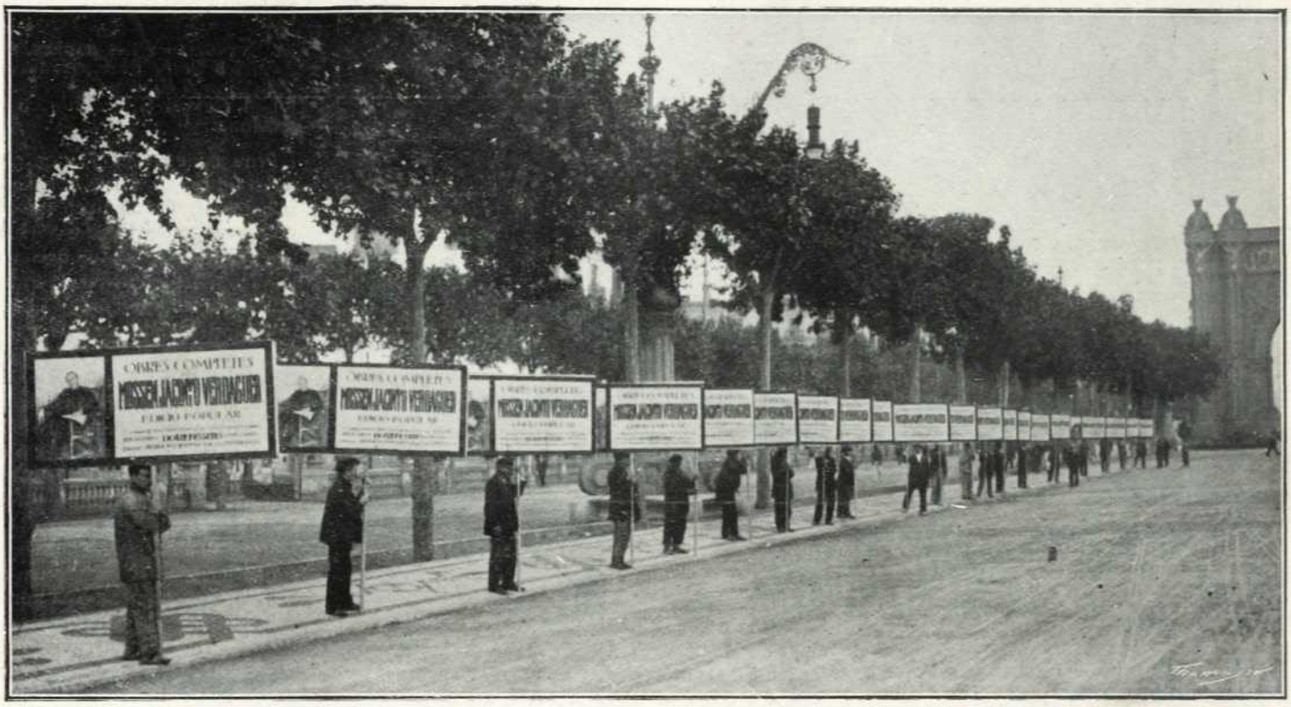
LECTURA POPULAR
BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS
Cada dijous - 10 cèntims

LECTURA POPULAR
BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS
Cada dijous - 10 cèntims

LECTURA POPULAR
BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS
Cada dijous - 10 cèntims

LECTURA POPULAR
BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS
Cada dijous - 10 cèntims

OBRES COMPLETES
DE
MOSSEN JACINTO VERDAGUER

27 volums a 40, 50 y 60 cts., segons les dimensions de les obres. — Per suscripcio: 12 ptes. en tres pagues de 4 ptes. cada una.

VOLUM VIII ▫ PATRIA ▫ 60 cèntims

Ab aquest volum queda servida la primera paga de la suscripció.

Volums sortits: I, L'Atlàntida. - II, Idilis y Cants místichs. - III, Montserrat.
IV, Caritat. - V, Canigó. - VI, Lo somni de Sant Joan. - VIII, Excursions y viatges.

Un volum cada mes «» Se ven per tot arreu «» Se suscriu: Mallorca, 287, baxos

---

ENQUADERNACIÓ de la *Ilustració Catalana*

Cada volum 5 pessetes — Tapes soltes pessetes 3

DOS SECRETS

¡FORA CABELLS BLANCHS!

TINTURA SENS IGUAL
Reyna de les Tinturas

Inmillorable pera tornar als cabells blanchs el seu color primitiu.

Higiénica - Inofensiva
Us molt fácil.

No usar mes que la **"SENS IGUAL"** de G. BERNET.

NO MES PELS-FORA PEL MOXÍ

El **"DEPILATORIO EXCELSIOR"** perfectament eficàs y absolutament inofensiu y instantani, suprimeix pels y pel moxí y dona gran suavitat a la pell.

¡Cuidado ab les falsificacions!

Preparats per G. BERNET, Farmacéutich 14, Plassa Sant-Esprit, Bayona.

Se troba: En les principals perfumeries y perruqueries.

L'OASIS POESÍES DE **FREDERICH RAHOLA**

De venda a les principals llibreries. **Preu: 2 pessetes.**

LA FILLA DEL SEGADOR

Quadro dramàtich en un acte de **Ramón Picó y Campamar.** - Se ven a tot arreu. - Preu: *2 pessetes.*

CANSONS PERDUDES

POESÍES DE **MOSSEN ANTON NAVARRO**

Se ven a les principals llibreries. — *2 pessetes.*

FOSFO-GLICO-ROLA FERRUGINOS DOMENECH

PODEROS TONIC RECONSTITUYENT

B. DOMENECH Ronda Sº Pau, 71. BARCELONA

Pour la publicité étrangère dans l'ILUSTRACIO CATALANA FEMINAL il faut s'adresser à la **AGENCE HAVAS**

Place de la Bourse, 8.—PARIS
Cheapside, 113. — LONDON
Puerta del Sol, 6. — MADRID

Reservats tots los drets de propietat artistica y literaria *Paper de Fills d'A. Fábregas* *Establiment gráfich Thomas-Barcelona*